UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Vicesimas[e]c[und]a Eua[n]geliu[m]. Si[mi]le [et]c. ho[m]ine. q[ui] vo. ro[...].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E
Poſtilla

Simile ē regnuz celoꝝ ho. regi ⁊c. Mat. xviij. Hiſtoria hu9 euangelij facta ē anno chriſti. xxxij. vj. kal. ſeptēbris. luna. xij. feria. v. inditione. v. Añ initiū illi9 euāgelij dixit petr9 ad ieſum: Dñe/ q̄tiens peccabit in me frater meus et dimittā ei: vſq̧ ſepties? Dixit illi ieſ9: Non dico tibi vſq̧ ſepties/ ſed vſq̧ ſeptuagieſſepties: Ideo
a ❡ Simile ē regnū celorū. Lyr. id ē ſtat9 eccl'ie militātis. b ❡ Hoī regi. id ē chriſto: qui eſt verus hō et verus deus: rex regū et dñs dominātiū.
F
c ❡ Qui voluit rationē ponere cū ſeruis ſuis. i. rationē exigere de factis humanis.
d ❡ Et cuz cepiſſet rōnem ponere: oblatus eſt ei vn9 q̄ debe. ei decē milia talenta Lyra. i. obligatus ad magnam penā ꝓpter multa pctā.
e ❡ Cū aūt non haberet vñ redderet. Gorra. id ē cū viribus ſuis ſatiſfacere non valeret. Homo enī per ſe poteſt ruere: ſed nō p ſe reſurgere.

❡ Dñica. XXII. poſt octauas pēteceſtes. Euangelium Matth. XVIII. c. quaſi circa finem.

In illo tempore. Dixit ieſus diſcipulis ſuis: Simile eſt
(id eſt ſtatus eccleſie.)
a regnum celorū homi
(id eſt compotum)
b ni regi: qui voluit rationem pone
(in)
c re cum ſeruis ſuis. Et cum cepiſ
(compotum.) (deſignatus.)
d ſet rationem ponere oblatus eſt ei vnus qui debebat decem mi
(tantā facultatē.)
e lia talenta. Cū aūtē non haberet vnde redderet: iuſſit eū dñs eius f
(id eſt venalem exponere: vel vendere. Et corrigitur.)
venundari: ⁊ vxorem eius/ et filig h
(p debitis.)
os: et oīa que habebat: et reddi. i k
(pronus cecidit.) (ſcʒ et.)
Procidens autem ſeruus ille: ro l
(dominū.) (modicū differ.)
gabat eū/ dicens: Patientiā ha
(i. erga) (debita)
be in me: ⁊ oīa reddā tibi. Miſer m n
(abſq̧ compoto.)
tus aūt dñs ſerui illi9: dimiſit eū: o
(quod plus eſt.) (a domino)
⁊ debitū dimiſit ei. Egreſſus aūt p q
ſeruus ille: inuenit vnū de conſer r
(tenebatur) (tm)
uis ſuis: qui debebat ei centū de s

f ❡ Iuſſit eum dominus eius venundari. q̄ntū ad animam. g ❡ Et vxorē. q̄ntum ad corpus. h ❡ Et filios. quantuz ad opa. i ❡ Et oīa q̄ habebat. quantum ad tēporalia. k ❡ Et reddi. nā iſta omnia venundant. i. p peccatuz mortale auferunt. l ❡ Procidens autem ſeru9 ille rogabat eum dicēs: Patiētiam habe in me. dando locū et tempus penitētie. m ❡ Et oīa reddaz tibi. per opa penitentie ſatiſfaciendo iuxta poſſe. n ❡ Miſertus autē dñs ſerui illi9. qꝛ miſericors ⁊ miſerator dñs. o ❡ Dimiſit eū. Gor. liberū a captiuitate culpe p ❡ Et debituz dimiſit ei. Unde Chryſ. vide miſericordiā dei: petierat dilationē/ ⁊ accepit oim pctōꝝ remiſſionē. q ❡ Egreſſus a ſer. il. ſcʒ a facie dñi ſui p recidiuum peccati. r ❡ Inuēit vnū de co. ſuis. Ly. i. de hoib9 q̄ ſunt ſerui dei cum ipſo. s ❡ Qui deb. ei cētū dena. i. modicū eū offendebat qꝛ offenſa in hoieꝫ
G
H

A modica eſt reſpectu offenſe cōmiſſe in de/um. a ¶ Et tenēs ſuffocabat eū. Lyra. id eſt ſtrangulabat. b ¶ Dicēs: redde quod debes. Lyra. in quo oſtendit auſteritas in repetēdo vindictā a primo. c ¶ Et procidēs cōſer. eius. Gor/ra. ideo debuit mi/ſereri: q2 ꝓcidit: et quia ſeruus eiuſdē dei fuit. d ¶ Rogabat eū dicēs: patiē. ha. i me. ⁊ oīa reddā tibi. q. d. Paratus ſum ſm poſſibilitatem meā ſatiſfacere ti/bi. e ¶ Ille autē no. ſ3 abi. ⁊ miſ. eū in car. do. ⁊c. Ly. in q̄ notat̄ cru/delitas in mō repe/tendi vindictā. f ¶ Ui. āt cō. ei⁹

B Glo. iterl̄. i. angeli q̄ referūt ad deum

Apo.19.b gesta hoīm. vñ: Cō

J.22.b ſeru⁹ tu⁹ ſū ⁊ fratrū tuoꝝ. g ¶ Que fi/ebāt. oīa opa que agimus ⁊ ſupplicia q̄ patimur vident. h ¶ Contri. ſunt val. Glo. ꝓpē affli/ctionem chriſtiani. Notādū ꝙ angeli ↄtriſtāt̄ ad culpā: ⁊letāt̄ ad pniam.

Lu.15.b. vñ: Gaudiū ē angelis dei ſup vno peccatore pniam agē/te. i ¶ Et vene. ⁊ nar. d. oīa q̄ fac. fu. ſc3 q̄rimoniā d̄ pſecutorib⁹ ꝓponē/dā. k ¶ Tūc vo. il. do. ⁊c. Ly. iſta vocatio fit in mor/te vbi de oīb⁹ red/

ſ manibus collo iniectis ſtrangulabat.

a narios: et tenens ſuffocabat eum

ſ ſc3 debitum.

b dic̄s: Redde quod debes.

ſ ſicut fecit ipſe domino.

c d Et procidens conſeruus eius ro

ſ oratione qua ipſe orauit dñm.

gabat eum dicens: Patientiam habe in me: et omnia reddam ti/

ſ miſereri conſeruo in paucis ſi/cut ſui miſert⁹ eſt dñs in multis. ſ in credulitate

e bi. Ille autem noluit: ſed abijt et

ſ ſtadiu.

miſit eum in carcerem donec red

f deret debitum. Uidentes autem

ſ p ſeruū ingratum.

g h conſerui eius que fiebant: contri/

i ſtati ſunt valde: et venerūt ⁊ nar/rauerunt domino ſuo om̄ia que

ſ ab iſto impio ſeruo.

k facta fuerant. Tunc vocauit illū dominus ſuus/ et ait illi: Serue. l

ſ quod tenebaris.

nequā omne debitum dimiſi tibi

ſ procidens in terra.

quoniam rogaſti me: Nōne ergo m

ſ etiam

oportuit et te miſereri cōſerui tui ſicut ⁊ ego tui miſert⁹ ſum. Et ira n

ſ ꝓpter crudelitatē. ſ punitoribus.

tus dñs ei⁹ tradidit eū tortorib⁹: quouſ3 redderet vniuerſū debi/ o

ſ parimodo.

tū. Sic et pater me⁹ celeſtis faci/ p

ſ peccatoribus ſ dimiſeritis. ſ q̄libet.

et vobis: ſi nō remiſeritis vnuſq̄ſ

ſ proximo ſ iniurias vob illatas

q̄3 fratri ſuo de cordibus veſtris. q

dem⁹ rōnē. l ¶ Serue ne. oē de. di. ti. C Lyra. i. magnā offenſam in me cōmiſſā. m ¶ Ōm roga. me. Nōne ẽ opor. ⁊ te miſereri cōſer. tui. parua remittēdo. n ¶ Sic ⁊ ego tui miſert⁹ ſū: ⁊ ira. d. ei⁹ tra. eū torto. Ly. i. demonib⁹ q̄ in hoc executores ſunt diuine iuſticie. o ¶ Quouſ3 redde. vni. deb. Hor. id eſt in ꝑpetuū: q2 ibi nō eſt locus redēptionis vl ſatiſfactiōis ſ3 ↄdē/natiōis. p ¶ Sic ⁊ pater me⁹ cele. faciet vobis ſi ñ remiſeri. vnuſq̄ſ q̄3 fratri ſuo. Uñ Hiero. Formidoloſa ſentētia ſi parua fratri nō dimit/timus: magna nob a deo non dimittū/tur. D Uñ Greg. Cō/ſtat ex iā dictis ꝙ ſi hoc quod i nos de/linquitur ex corde non dimittimus: illud a nobis exigit̄ quod per peniten/tiam dimiſſum fuiſſe gaudebamus. q ¶ De cordib⁹ veſtris. quia non ſufficit ore dimitte/re ſolū/ ſed ⁊ corde. Uñ Hay. ſup matheū. v. Nihil pro/deſt ore dimittere/ qui ſeruat iracundiam i mēte. ¶ Uñ circa preſens euangeliū vbi dicitur: Miſertus aūt do/minus ſerui illius/ dimiſit eum/ et de/bitum dimiſit ei.

E Queritur vtrum deus ſit magis miſeri/
cors ꝙ̃ iuſtus vel econuerſo? Reſponde
tur: ꝙ deus ſicut eſt miſericors ſic ⁊ iuſt⁹/
⁊ econuerſo: tamen miſericordię effectus
plus in nobis relucet ꝙ̃ iuſticię: ⁊ ideo qꝛ
de⁹ parcit in ſe pec
cantibus: ⁊ miſeri/
cordia eius a pro/
genie i progenies:
⁊ quia effectus mi/
ſericordię magꝭ re/
lucet ꝙ̃ iuſticię: iō
deus dꝛ nobis ma/
gis miſcors ꝙ̃ iu/
ſtus ⁊c̃. Nec mirū
ſi de⁹ modo ſit mi/
ſericors: habet eñ
triplex forū. Vnuz
eſt in p̄ſenti vita to
tius miſericordię:
quia modo miſeri/
cordia audit cau/
ſas: et iuſticia facit
ferias. Vñ dicitur
Preparabitur in miſericordia ſoliū eius.
Ideo oēs cauſas iuſticia mittit ad thro/
num gratię. vnde dicitur: Adeamus cum
fiducia ad thronum gratię eius: vt miſeri/
cordiam cōſequamur. Aliud forum erit i
iudicio extremo: quod erit purę iuſticię:
vbi iuſticia audit cauſas: et miſericordia
facit ferias. Et ideo miſericordia oēs cau
ſas deinceps remittit ad ſolium iuſticię.
Vnde dicitur: Super ſoliū dauid et ſup
regnū eius ſedebit: vt ꝯfirmet illud: ⁊ cor
roboret in iudicio et iuſticia: a modo ⁊ vſ
ꝙ̃ in ſempiternū. Tertiū forū erit in pur/
gatorio: qđ eſt forū mixtū: qꝛ ibi erit iuſti/
cia quę pęnā infliget: ⁊ miſericordia q̄ glo
riā dabit. vñ: Miſericordia ⁊ veritas p̄/
cedēt faciē tuā: ⁊ ibi exiſtēs dicere poteſt
illud: Miſcdiaz ⁊ iudiciū cātabo tibi do/
mine. Et duo hęc audiui: qꝛ ptās dei eſt ⁊
tibi dñe miſericordia: qꝛ tu reddes vnicui
ꝙ̃ iuxta opa ſua ⁊c̃. Seqꝛ. Donec redde/
ret vniuerſū debitū. Vbi notandū: ꝙ du/
plicit̃ dicūt pctā redire. Prio: ꝙ nō rede/
ant ꝙ̃tū ad maculā vel reatū: ſꝫ ꝙ̃tū ad in
gratitudinē: q̄ eñ poſt acceptā remiſſiōez

An de⁹ magis ſit miſericors ꝙ̃ iuſtus.

Triplex forum dei.

Eſa.16.b.

Heb.4.d.

Eſa.9.b.

Pſ.8 8.c.

Pſ.100.a.

Peccatū redit duplr.

Dominica.XXIII. poſt octa/
uas Pente/
coſtes Euā/
geliū Mat/
thei.XXII.b:
circa mediū.

In il
lo tēpo/
re. Abeun/
tes phariſei

ad peccatum vadit/grauius delinquit: qꝛ G
ingratus tanto beneficio exiſtit: et ita in/
gratitudo peccatū recidiuātis aggrauat:
ꝙ pęnā peccatorum pręteritorū videtur
ſecum reducere. Vnde dicit̃ in decretis:
Iteratio culpę in/
ducit aggrauatōez
pęnę.ij.q.viij.hi q̄.
Secundo dicūtur
redire quantū ad
pęnā ſubſtātialem
ſicut eñ in cęlo eſt
vnus denarius: id
eſt vna beatitudo
ſubſtantialis: licet
vnus magis alte/
ro percipiat. Vn/
de ꝯ hoc dicit apo/
ſtolus. Sicut ſtel/
la differt a ſtella in
claritate ⁊c̃. Vnde
etiā magiſter ſentē
tiaꝝ.lib.iiij. diſtin.
xlix. dicit: Elect⁹ ab
electo differt in claritate mentis et corpo H
ris. Vñ dicitur: In domo patris mei mā Joā.14.
ſiones multę ſunt ⁊c̃. Sic in inferno eſt
vna pęna ſubſtantialis per modū damni:
ſcilicet carentia viſionis diuinę: alia p mo
dum ſenſus: ſcꝫ vermis et ignis: et vtraꝙ̃
pęna debetur pro quolibet peccato mor/
tali: ſcꝫ ſm plus vel minus. Dicunt̃ ergo
peccata redire: qꝛ recidiuāti eadem pęna
debetur genere quę prius: licet ſit maior.
vnde dicitur: Qui in vno offendit/factus Jaco.2.b.
eſt omnium rtus.

ABeuntes phariſei/conſili/ Poſtilla
um inierūt vt caperent ie/
ſum in ſermone. ⁊c̃. Mat/
thei.xxij. Marci.xij. Lucę.xx.
Hanc hiſtoriam dixit dominus anno ei⁹
xxxiij.xj.kalendas. Aprilis.feria.iij. luna
xij.inditione.vj. Ante initium illius euā/
gelij ſcribit ſanctus Mattheus in pręce/
denti capi. ꝙ chriſtus loquebatur princi/
pibus iudęorū ⁊ phariſeis parabolā iſtaz
dicēs: Homo pater familias plātauit vi/
neā: et locauit eā agricolis. Cū aūt tēpus
fructuum appropinquaſſet: miſit ſeruos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN